

Orins Orinx Orinckx...

een bekende
molenaarsfamilie

In Oudenaeken was een windmolen op het gehucht Schamelbeek, in de Windmolenstraat. Deze hoorde toe aan de familie Orins. André Orins kan al in 1798 in verband gebracht worden met deze molen, wanneer hij een vraag indient om belastingonthefing te krijgen op de molen die hij pas heeft opgericht.

In de 19de eeuw is zijn nakomeling Carolus Ludovicus eigenaar van de molen.

Bron: cartesius.be

De molen van Rukkelingen en de bijhorende vierkantshoeve op het kruispunt Pepingensesteenweg – Victor Maloustraat.

Wie onderzoek doet naar molenaars in Vlaanderen, en zelfs België, zal deze naam nog zien opduiken. De familie Orins is immers het bekendste molenaarsgeslacht uit onze streken. Ze leverden molenaars van vader op zoon, al sinds de 17e eeuw!

Wij kiezen hier voor de schrijfwijze Orins, maar deze naam duikt op in vele variaties: Orinx, Orinckx, Orens zijn nog zeer herkenbaar, maar ook Horrix, Horinckx, Horicx hoort tot dezelfde voorvader. In het Henegouwse is zelfs een tak waarvan de naam uiteindelijk verbasterde tot Orange en Oranje. De familie was soms eigenaar, soms gewoon pachter van een molen en zwermde van het Pajottenland uit over de rest van het land.

Art. 173. — Orins, Carolus-Ludovicus, molenaar, Audaenaeken.

B	27	Huis	1,65	1	1,19	87,00
	31	Boomgaard	45,95	2	39,51	
	32	Gebouw	60		43	
	33	Tuin	10,75	1	9,78	
	34	Land	35,55	3	14,22	
	35	Molen	3,50	1	2,52	380,00
	37	Tuin	7,40	1	6,74	
	38	Land	84,30	2-3	41,72	
	29		49,25	2	29,06	
	36	Gebouw	1,55	1	1,12	
			2,40,50		146,29	467,00

Bron: kadastrale atlas en legger Popp, kbr.be

Het hele molenaarsgeslacht kan gelinkt worden aan minstens 20 molens, van Pepingen tot Geraardsbergen en van Galmaarden tot Ath. Molens, de fabrieken van hun tijd, waren economisch zeer belangrijk, maar het molenaarsleven kon gevaarlijk zijn. Meer dan één molenaar kwam om door een onverwachte slag van de wieken. Bovendien kwam veel techniek kijken bij de werking en het onderhoud van de molens. Als je deze kennis van vader op zoon kon doorgeven, was dit veel waard. Het is dus niet onlogisch dat hier een hele familiebusiness terug te vinden is over enkele eeuwen.

In Sint-Pieters-Leeuw kunnen we naast de Schamelbeekmolen ook de vroegere molen van Rukkelingen in verband brengen met Orins. Deze molen lag langs de huidige Victor Maloustraat, schuinover de huidige zendmast. Het was molenaar Joannes-Antonius Orins die rond 1810 een woonhuis bij de molen bouwde, op de hoek met de Pepingensesteenweg. Dit groeide uit tot een vierkantshoeve die enkele jaren geleden werd afgebroken om plaats te maken voor nieuwbouw.

Terug naar de windmolen in Oudenaken. Deze had een typische vorm: twee verdiepen en een kap in mansardevorm. Binnenin trof je drie wielen aan die elk een molensteen aandreven. De grootste molensteen werd gebruikt voor het malen van graan, de twee kleinere voor het malen van veevoer.

Na de eerste wereldoorlog wordt de molen nog eens grondig gerestaureerd door eigenaar Edouard Van Overstraeten; zijn moeder was een Orins. In 1930 werd de molen afgebroken nadat Van Overstraeten een olieaangedreven molen bouwde bij zijn huis. De grote molen werd dan wel afgebroken, maar een niet zo kleine replica prijkt nog altijd fier en als blijvende herinnering boven het Pajottenland.

